

SELCAN TAŞCI

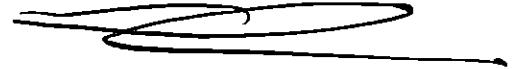
Tekirdağ Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye ile Yunanistan arasında Ege Denizi'nde süregelen uyuşmazlıklarda, Yunanistan'ın tek taraflı ve revizyonist yaklaşımlarla fiili durum oluşturmaya yönelik girişimleri, Türkiye'nin hak ve menfaatlerini aşındırmayı hedeflemekte; Ege Denizi'nde güvenliği ve istikrarı zedeleyen bir tablo ortaya çıkarmaktadır. Bu yaklaşım ile, tabiri caizse, Türk milletinin Ege Denizi'nde denize girmesi dahi engellenmek istenmektedir.

Ege Denizi'ndeki bu agresif politikalara ilave olarak, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi de Doğu Akdeniz'de, Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin hak ve menfaatlerini ihlal edecek şekilde Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) uygulamalarıyla Türkiye'yi çevrelemeye yönelik girişimlerde bulunmaktadır.

Mavi Vatan'ın her karışının korunması, Türkiye'nin hak ve menfaatleri kapsamında bulunan deniz yetki alanları üzerindeki egemenlik haklarının ve hakimiyet sahasının etkin şekilde tesis edilmesi amacıyla atılması gereken yasal düzenlemeler başta olmak üzere tüm tedbirlerin belirlenmesi için, Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün ise 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca bir meclis araştırması açılarak Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederiz.

Selcan TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

GEREKÇE

Alfred Thayer Mahan'ın, deniz yollarını kontrol eden devletin küresel gücü de kontrol edeceğini savunduğu "deniz hakimiyet teorisi", bundan bir asır önce ticaret yollarına hakim olmak ve bu yolların sağladığı ekonomik gelir üzerinde söz sahibi olmak suretiyle uluslararası güç mücadelesinde üstünlük kurmanın temel şartı olarak özetlenebilirdi. Ancak günümüzde denizler, başta enerji kaynaklarına ev sahipliği yapmaları olmak üzere enerji güvenliği, deniz ticareti, ulaştırma, balıkçılık ve diğer ekonomik imkanlar bakımından yalnızca küresel güç rekabeti içerisindeki devletler için değil, tüm ülkeler açısından stratejik öneme sahip hale gelmiştir.

Yunanistan'ın Ege Denizi'nde ortaya koyduğu yayılmacı; uluslararası hukuku, ikili ve çok taraflı antlaşmaları hiçe sayan tutumu, Türkiye açısından egemenlik haklarına doğrudan müdahale anlamına gelmekte olup bölgedeki haklarımızı aşındırmaya yönelik talepler içermektedir.

Ege Denizi'nde Türkiye ve Yunanistan'ın karasuları genişliği 6 deniz milidir. Bu durumda Ege Denizi'nin yüzde 39,2'si Yunanistan'ın, yüzde 7,4'ü Türkiye'nin karasuları, yüzde 5'i Egemenliği Antlaşmalarla Yunanistan'a Devredilmemiş Ada, Adacık ve Kayalıklar (EGAYDAAK) kapsamında değerlendirilen alanlar, yüzde 48,4'ü ise açık deniz niteliğindedir.

Yunanistan, 1995 yılında karasularını 6 deniz milinden 12 deniz miline çıkarma iradesini ortaya koymuş; bunun üzerine TBMM'de alınan ortak kararla bu girişimin casus belli (savaş sebebi) sayılacağı ilan edilmiştir. Geçtiğimiz günlerde gerçekleştirilen NATO Zirvesi'nde de Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis, bu kararın kaldırılması gerektiği yönünde açıklamalarda bulunarak konuyu uluslararası platformlarda gündemde tutmaya devam etmiştir.

Yunanistan'ın dayatmak istediği 12 deniz mili senaryosunda Ege Denizi'ndeki Yunan karasuları yaklaşık yüzde 62'ye ulaşmakta; Türk gemilerinin Ege Denizi'nde Yunan makamlarından izin almaksızın serbest şekilde seyretmesi fiilen imkansız hale gelmektedir. Üstelik bu oranlar, bugün uygulanan ve Yunanistan ana karasını esas alan ölçüm sistemine göre'dir. Oysa Yunanistan, Fransa veya İtalya gibi adalara sahip bir yarımada devleti olmasına rağmen, kendisini Japonya ya da Filipinler gibi yalnızca adalardan oluşan bir takımada devleti

SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

olarak değerlendirmekte; deniz yetki alanlarının en dış adaları birleştiren hat esas alınarak ölçülmesi gerektiğini savunmaktadır.

Yunanistan'ın Ege Denizi'nde ihlal ettiği bir diğer önemli ve güvenlik tehdidi oluşturan konu ise adaların gayri askeri statüsüdür. Lozan Barış Antlaşması ile daha sonra İtalya ve Yunanistan arasında imzalanan, Rodos ve çevresindeki On İki Ada'nın Yunanistan'a devrini düzenleyen 1947 Paris Barış Antlaşması uyarınca bu adaların gayri askeri statüde bulunması taahhüt edilmiştir. Buna rağmen Yunanistan, gayri askeri statüde olması gereken 23 adanın tamamını silahlandırmış ve askerileştirmiştir.

Yunanistan'ın Ege Denizi'ndeki bir diğer haksız talebi ise EGAYDAAK'lar üzerinden şekillenmektedir. Lozan Barış Antlaşması'nın 12. ve 15. maddelerinde hangi adaların Yunanistan'a devredildiği açıkça belirtilmiştir. Buna göre, Ege Denizi'nde bulunup da antlaşmalarda ismen Yunanistan'a devredildiği belirtilmeyen ada, adacık ve kayalıklar üzerinde Yunanistan'ın hak iddiası hukuki dayanaktan yoksundur. Aksine, devredildiği belirtilmeyen tüm ada, adacık ve kayalıklar Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne intikal etmiştir. Ancak bu noktada, Yunanistan'ın fiili sahiplenme girişimlerine karşı Dışişleri Bakanlığı bünyesindeki bilim kurulunca EGAYDAAK statüsünde değerlendirilen 152 grup ada, adacık ve kayalığın isimlerinin kamuoyuyla paylaşılması; sahada görev yapan askeri ve sivil gemi kaptanlarımızın, balıkçılarımızın ve pilotlarımızın hareket kabiliyetini sınırlamakta, tereddüt yaşamalarına neden olmaktadır. Bu nedenle, tespit edilen EGAYDAAK gruplarının açıklanmasında fayda bulunmaktadır.

Yunanistan'ın Ege Denizi'nde dayatmaya çalıştığı yayılmacı, oldu-bittici ve kural tanımaz yaklaşımın benzeri Doğu Akdeniz'de de GKRY eliyle sürdürülmektedir. GKRY, 21 Mart 2003 tarihinde sözde "Kıbrıs Cumhuriyeti" adına tek taraflı olarak Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) ilan etmiş; 26 Ocak 2007 tarihinde ise bu sözde MEB içerisinde 13 petrol ve doğal gaz arama ruhsat sahası belirlemiştir. Bu sahalardan 1, 4, 5, 6 ve 7 numaralı parseller Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanlarını ihlal ederken; 2, 3, 8, 9, 12 ve 13 numaralı parseller ise KKTC'nin yetki alanlarıyla çakışmaktadır. GKRY, Türkiye ve KKTC'nin haklarını gasp eden bu alanlarda uluslararası enerji şirketlerine petrol ve doğal gaz arama ruhsatları vermektedir.

GKRY'nin sözde MEB kapsamında iş birliği yaptığı uluslararası şirketlerden biri de ExxonMobil olmuştur. Günümüzde çok uluslu şirketlerin en az devletler kadar uluslararası siyasette ve diplomaside etkili aktörler haline geldiği düşünüldüğünde, ülkemizin bu firmaya ve bağlı bulunduğu devlete gerekli tepkiyi göstermesi doğal bir beklentidir. Ancak GKRY'nin sözde MEB ilanına ve ruhsat sahalarına karşı haklı itirazlarını dile getiren yetkililerine rağmen, 2026 yılı Ocak ayında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılan,

SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

“Millipetrol şirketimiz TPAO ile ExxonMobil’in alt şirketi Esso Exploration International Limited arasında Karadeniz ve Akdeniz’deki yeni arama alanlarını ve karşılıklı olarak kararlaştırılacak diğer potansiyel uluslararası alanları kapsayan petrol ve doğal gaz sektöründe bir Mutabakat Zaptı (MoU) imzalanmıştır.” açıklamasıyla söz konusu şirketle ortaklığa gidildiği öğrenilmiştir.

Türk Devleti’nin caydırıcılığı, kendi tezleri aleyhine hareket eden devletleri veya şirketleri aynı konuda ödüllendiren ya da onlarla ortaklık kuran bir görüntü vermemelidir. Tezlerimizi uluslararası alanda muhataplarımıza kabul ettirmek istiyorsak, buna uygun davranması gerekenlerin başında devletimizin karar alıcıları gelmektedir.

Türkiye’nin ana karasına hapsedilmesini amaçlayan yukarıda özetle bahsetmeye çalıştığımız Ege Denizi ve Akdeniz’deki girişimlere karşı kolektif, planlı ve kararlı bir mukavemete ihtiyaç duyulduğu açıktır. 1995 yılında TBMM tarafından ortaya konulan “çasus belli” iradesi, bugün de Yunanistan’ın 12 deniz mili hedefinin önündeki en önemli caydırıcı unsur olmayı sürdürmektedir. 1995 örneğinde gördüğümüz üzere TBMM bu konudaki ağırlığı hatırlamalı ve üstüne düşeni yapmalıdır. Tüm bu değerlendirmelerimiz ışığında, devletimizin bekasının önemli unsurlarından biri olan Mavi Vatan’ın korunması, hak ve menfaatlerimizin aşındırılmasının önlenmesi amacıyla atılması gereken yasal, diplomatik ve siyasi adımların belirlenmesi için bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

AD SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Şekile Çimbeçli	Bursa	[Signature]
Hakan Seret Olgun	Afyonkarahisar	[Signature]
Burak DALBAY	Balıkesir	[Signature]
Erhan USTA	SAMSUN	[Signature]
Adnan Serik Cirkın	Haray	[Signature]
Senol Sunat	Manisa	[Signature]
Metin Erhan	Manisa	[Signature]
Turan Yaldir.	Aksaray	[Signature]
Ayşe TÜRKES TAZ	Adana	[Signature]
Yasin ÖZTÜRK	Denizli	[Signature]
İlhan Türkkan	Kocaeli	[Signature]
Ahmet Esref Fakıbaşı	Ankara	[Signature]
Burhanettin Kocamaz	Mersin	[Signature]
Burak AKBURAK	İstanbul	[Signature]
Hasan TOKTAŞ	Bursa	[Signature]
Buğra Karaman	İstanbul	[Signature]
Ömer Karakay	Aydın	[Signature]
Yusuf DUTLU	Trabzon	[Signature]
Hüseyin Kırkpınar	İzmir	[Signature]